

които съз увиснали отъ възсини гроздове, а слънцето, като се промъжква на-мѣсти прѣзъ зелените листи, рисува свойѣ златни фигури на плочинѣ и цвѣтата. Всичка тая свѣтлина на боите и тая въсхитителна прохлада произвожда впечатление за веселие и за щастливъ животъ.

Всѣкій ми разказваше тукъ за жестокостите, които извршили турцитѣ въ послѣдната война. Това било цѣла система, цѣльта на която била да заплаши жителите, за да не могатъ да въставатъ при приближаването на русите. Въ Пловдивъ бѣсили всѣкій денъ по двадесетъ, тридесетъ българи и веднаждѣ числото на обѣсените достигнало до шестдесетъ.

Когато, вслѣдствие заявлението на посланицитѣ, испратили Ахмедъ-Вефикъ-паша, за да прѣкрати тѣзи екзекуции, то Сюлейманъ-паша, за негово добрѣ дошель, заповѣдалъ да обѣсятъ шестъ души рai прѣдъ конака; азъ имамъ, говорилъ той, инструкции отъ Цариградъ *). Тукъ, подъ Балкана било, именно, мѣстността, която най много пострадала, вслѣдствие промѣниливитѣ движения на русската и оттоманска армии. Много отъ околнитѣ села били разрушени. Послѣ отстѫпването на Гурка Карлово, търговски и състоятеленъ градецъ, е билъ разграбенъ, а хиляда и петстотинъ негови жители били хладно-кръвно избити. Твърдѣ достойния человѣкъ, докторъ Шоповъ, който си живѣлъ съвсѣмъ мирно, билъ заведенъ въ Пловдивъ и тамъ билъ обѣсенъ, даже и безъ заформа на сѫда. Казваха ми, че въ Карлово се намиратъ повече отъ 900 вдовици, мѫжете-ти на които били убити въ онова врѣме. Калоферъ, Шипка, Стара-Загора, Казанлѫкъ, главния градъ на розовата долина, — били изгорени и разграбени всецѣло или отчасти. Азъ споменувамъ за тѣзи жестокости, подробнотите на които бѣха въ свое врѣме публикувани въ американскитѣ отчети, — само, за

*) Френския посланикъ, графъ де-Бургонъ, писалъ на 16 август 1876 година по поводъ на амнистията, която Портата дала на българите, съ исключение „ръководителите на възстането и онзи, които приемали въ него дѣятелно участие“, — „че при такива исключения, подобни мѣри прѣдставляватъ насилование и позволяватъ да се распространятъ екзекуцията на твърдѣ много хора. Ще пуснатъ иѣкъ-лко нищожни лица на свобода, а пъкъ бѣсятъ безъ милосердие всѣкого, който възбужда и най малко съмѣшие“. — Споредъ думитѣ на барона д' Ав-